



energiavirasto energimyndigheten

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.
Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av
Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the
Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on:

Dokumentet är daterat: 20.06.2019

The document is dated:

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Sari Broman

Pvm / Datum / Date: 19.06.2019

Allekirjoitustapa / Signerat med / Signed with:



Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi

Pvm / Datum / Date: 20.06.2019

Allekirjoitustapa / Signerat med / Signed with:



Tämä paketti koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat
- Sähköiset allekirjoitukset. Nämä eivät ole näkyvillä tässä asiakirjassa, mutta ne on yhdistetty siihen sähköisesti.



Tämä asiakirja on sinetöity sähköisellä allekirjoituksella.
Sinetti takaa asiakirjan aitouden.

[Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)



Detta paket består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument
- Elektroniska signaturer. Dessa syns inte i detta dokument, med de är elektroniskt integrerade i det.



Detta dokument har försetts med sigill genom elektronisk signatur.
Sigillet garanterar dokumentets äkthet.

[Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)



This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.



This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

[THE SIGNED DOCUMENT FOLLOWS ON THE NEXT PAGE >](#)

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu EU-direktiivin [1999/93/EY] mukaisella allekirjoituksella.

Detta dokument innehåller elektroniska signaturer enligt EU-direktivet [1999/93/EG] om ett gemenskapsramverk för elektroniska signaturer.

This document contains electronic signatures using EU-compliant PAdES - PDF Advanced Electronic Signatures [Directive 1999/93/EC]



GNP Energy Finland Oy
Äyritie 12 B
01510 Vantaa

Asia

GNP Energy Finland Oy:n laskutuksen ja laskutustiheyden, maksutapojen ehtojen, sähkönmyyntituotteiden sekä sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisen sähkömarkkinalainmukaisuus

Asianosainen

GNP Energy Finland Oy (ent. Finkraft Oy)
Äyritie 12 B
01510 Vantaa

Vireilletulo

9.1.2017

Selostus asiasta

Energiavirastoon on saapunut 9.1.2017 tutkintapyyntö koskien GNP Energy Finland Oy:n ennakkolaskutusta ja siitä Energiaviraston ylläpitämään sähkön hintatietojärjestelmään ilmoitettuja tietoja. Lisäksi Energiavirasto on aloittanut oma-aloitteisen tutkimuksen koskien yhtiön paperilaskutuksesta perimää suurempaa perusmaksua, loppukäyttäjälle ennen sopimuksen tekemistä ja vahvistusilmoituksessa antamia tietoja, laskutustiheyttä ja maksutapojen ehtoja, sähkönmyyntituotteiden hinnanmuodostusta sekä sähkönmyyntituotteen tietojen ilmoittamista sähkön hintatietojärjestelmään. Energiavirasto on saanut asiassa lisäselvitystä myös Parikkalan Valo Oy:n 16.11.2017 lähettämällä sähköpostilla. Energiavirasto on pyytänyt 27.1.2017 päivätyllä kirjeellään GNP Energy Finland Oy:ltä selvitystä sekä 24.2.2017, 2.6.2017, 1.12.2017, 17.12.2018, 18.12.2018, 7.2.2019 ja 20.3.2019 lisäselvityksiä asian johdosta. GNP Energy Finland Oy on toimittanut selvityksensä 10.2.2017 ja lisäselvityksensä 1.3.2017, 16.6.2017, 14.12.2017, 9.1.2019, 11.1.2019, 28.2.2019 ja 27.3.2019.

Toimenpidepyyntö ja Energiaviraston oma-aloitteinen tutkinta

Tutkintapyyntöön mukaan GNP Energy Finland Oy:n Energiaviraston ylläpitämään sähkön hintatietojärjestelmään ilmoittamat tiedot ovat virheellisiä siltä osin kuin yhtiö on ilmoittanut, ettei se käytä ennakkolaskutusta. Tutkintapyyntöön tekijä on



tehnyt GNP Energy Finland Oy:n kanssa sähkösopimuksen 1.1.2017 alkaen ja hänelle on 4.1.2017 lähetetty ennakkolasku ajalle 1.1. - 31.3.2017. Tutkintapyyntöön tekijälle on vastattu kyseessä olevan yhtiön käytäntö ja lisämaksusta asiakasta laskutettaisiin todellisten kulutuslukemien mukaisesti.

Lisäksi Energiavirasto on kesäkuussa 2017 todennut GNP Energy Finland Oy:n internetsivuilla olevien tietojen sekä Energiaviraston ylläpitämään sähkön hintatietojärjestelmään syötettyjen tietojen perusteella, että GNP Energy Finland Oy perii paperilaskuvaihtoehdon valitsevilta asiakkailta suurempaa perusmaksua kuin muun laskutusvaihtoehdon valitsevilta asiakkailta.

Energiavirasto on myös todennut GNP Energy Finland Oy:n internetsivuilla olevien tietojen perusteella yhtiön sähkönmyyntituotteiden hinnanmuodostuksen perustuvan esimerkiksi "hankintahintaan", "edellisen täyden kalenterikuukauden toteutuneeseen keskiarvohankintahintaan" ja "tukkumarkkinoiden termiinihintoihin sekä Finkraftin sisäänosto -ja toimituskustannuksiin". Lisäksi Energiavirasto on todennut, että ainakin Kraft Q -sähkönmyyntituotteen hinnanmuutoksista ilmoitetaan internetsivuilla olevien tietojen mukaan asiakkaille kyseisillä internetsivuilla. Energiavirasto on pyytänyt GNP Energy Finland Oy:n esittämään hinnan määräytymisperusteet Kraft Kuukausi-spot -, Kraft Q -, Kraft Pörssi -, Kraft Pörssi 1 -ja Kraft Pörssi 2 -sähkönmyyntituotteiden osalta.

Energiavirasto on myös saamansa asiakasyhteydenoton johdosta todennut, että Energiaviraston ylläpitämästä hintatietojärjestelmästä ei löydy GNP Energy Finland Oy:n Kraft Pörssi 2 -sähkönmyyntituotetta voimassaolevana myyntituotteena.

GNP Energy Finland Oy:n toimittama selvitys

GNP Energy Finland Oy ei selvityksensä mukaan myy kuluttajille tällä hetkellä ennakkolaskutettuja tuotteita vaan laskuttaa laskutusjakson aikana.

Selvityksen mukaan GNP Energy Finland Oy ilmoittaa asiakkaalle sopimusehdot muun muassa tilausvaiheessa ja myöhemmin myös tilausvahvistuksessa. Sopimusehdot ovat kirjoitetussa muodossa ja tilausvaiheessa tilaaja ilmoittaa lukeneensa ehdot ja hyväksyvänsä ne. Myös tutkintapyyntöön tekijä on näin tehnyt. GNP Energy Finland Oy on toimittanut tutkintapyyntöön tekijän sopimusvahvistuksen selvityksensä liitteenä.

GNP Energy Finland Oy ei ole selvityksensä mukaan ilmoittanut Energiaviraston ylläpitämään hintatietojärjestelmään virheellisiä tietoja koskien ennakkolaskutuksen käyttöä.

GNP Energy Finland Oy:n toimittaman selvityksen mukaan yhtiö voi veloittaa asiakkailtaan jälkilaskutuksesta, mikäli asiakkaan kanssa on näin sovittu. Kaikki maksut perustuvat sopimusehtoihin. Yhtiö on luopunut jälkilaskutuksesta perittävän korotetun perusmaksun soveltamisesta 1.1.2017 alkaen. Energiateollisuus ry:n suosittelujen sähkönmyyntiehtojen SME 2014 kohdassa 6.1. todetaan, että "myyjä laskuttaa sähkön käytöstä myyntisopimuksen mukaisesti". Kohdissa 6.1.1.-6.1.3. ei mainita mitään perusmaksuista, olivat ne sitten korotettuja tai eivät. Perusmaksujahan sinällään sähkönmyyjillä on yleisesti. GNP Energy Finland Oy:n käsityksen



mukaan aikaisemmin sovellettu ehto jälkikäteislaskutuksen korotetusta perusmaksusta ei poikkea olennaisella tavalla SME 2014 sähkönmyyntiehdoista, kunhan myyntisopimuksessa on asiasta mainittu.

Yhtiö tarjoaa tällä hetkellä kuluttaja-asiakkailleen yhden, kahden ja kolmen kuukauden laskutusvälejä. Jälkilaskutus tapahtuu kuukauden välein.

Yhtiön toimittaman selvityksen mukaan asiakkaiden aikaisemmin tapahtunutta kulutusta ja ennakkolaskutusta tasataan vähintään neljä kertaa vuodessa. Muille asiakkaille lähetetään vuodessa 4, 6 tai 12 tosiasialliseen kulutukseen perustuvaa laskua. GNP Energy Finland Oy:n laskulla on usein sekä tosiasiallisen kulutuksen tasaus että ennakkolaskutusta, mutta tosiasiallinen kulutus tasataan vähintään neljä kertaa vuodessa sähkömarkkinalain 69 §:n 1 momentin mukaisesti.

Toimittamansa selvityksen mukaan GNP Energy Finland Oy voi osassa tuotteitaan tarjota edullisempaa perusmaksua sähköisestä laskutustavasta kiinnostuneille asiakkaille. Sopimukset ovat kuitenkin yksilöllisiä ja niiden kategorisointi jopa tuotteen nimen perusteella voi olla harhaanjohtavaa. Eri sopimuksilla voi olla eri perusmaksu. Erisuuruinen perusmaksu voi perustua pelkästään eri laskutustapaan tai perusmaksuun voi vaikuttaa myös muut tekijät kuin laskutustapa. Kaikissa tilanteissa laskutustavan valinta ei vaikuta perusmaksuun. Perusmaksussa on voitu huomioida eri maksutapojen tarjoamisesta vähittäismyyjälle aiheutuvien kustannusten kohtuulliset erot. Perusmaksuun voivat vaikuttaa myös muut asiat.

Perusmaksulla katetaan muun muassa maksutavan kustannuksia kuten laskun toimittamiseen ja hallinnointiin liittyviä kustannuksia. Perusmaksulla voidaan kattaa myös muita sopimuksen ylläpitoon ja hyödykkeen toimittamiseen liittyviä kustannuksia.

Käytännössä lopullinen laskutustapa määräytyy muustakin kuin sopimusta tehtäessä ilmoitetusta valinnasta. Esimerkiksi laskun sähköisen toimituksen päätyessä virheeseen lasku toimitetaan asiakkaalle kirjepostitse.

Selvityksen mukaan asiakkaalla on valittavissa vaihtelevasti laskutapavaihtoehtoja ja näissä tapahtuu ajan myötä kehitystä sekä muutoksia. Laskutapavaihtoehdosta selvityksessä on mainittu kirjeposti, sähköposti, kuluttajan verkkolasku, yrityksen verkkolasku, Netposti ja suoramaksu. Selvityksen mukaan laskutustavan valinnalla on myös muita merkityksiä kuin pelkkä suora toimituskustannus. Sähköisten laskujen toimitusvarmuus ja -nopeus, hallinnointi sekä arkistointi on usein tehokkaampaa ja ekologisempaa kuin kirjepostitse toimitetun paperilaskun osalta.

GNP Energy Finland Oy:llä ei ole dokumentoituna tietoa siitä, milloin paperilaskusta perittävä korkeampi perusmaksu on tullut voimaan. Yhtiön ei ole myöskään mahdollista kohtuudella kategorisoida ja vertailla sopimuksia niin, että voitaisiin selvittää, kuinka suurelta asiakasmäärältä paperilaskusta johtuvaa suurempaa perusmaksua peritään tai on peritty.

GNP Energy Finland Oy on selvityksessään todennut antavansa laskut sekä hinta- ja kulutustiedot loppukäyttäjälle asianmukaisesti ja maksutta. 11.1.2019 toimitta-



mansa selvityksen mukaan GNP Energy Finland Oy on poistanut paperilaskuvaihtoehtoon valinneilta asiakkailta perittävän korkeamman perusmaksun viimeistään vuoden 2018 alusta alkaen.

Selvityksen mukaan eri laskutusjaksojen ja -rytmien välinen vaikutus sopimusten hinnoitteluun vaihtelee välillä 0,00-4,99 €/kk:ssa. Hinnoittelu perustuu asiakkaan kanssa tehtyyn sopimukseen. Hinnoittelussa on voitu huomioida eri maksutapojen tarjoamisesta vähittäismyyjälle aiheutuvien kustannusten kohtuulliset erot.

GNP Energy Finland Oy on esittänyt sähkönmyyntituotteidensa hinnanmääräytymisen osalta seuraavaa:

”Kraft Kuukausi-spot: Kuukausikohtainen kWh-hinta määräytyy edellisen täyden kalenterikuukauden toteutuneen Suomen aluehinnan (Nordpool SPOT) painottamattoman keskiarvon mukaan niin, että siihen lisätään sopimuksen mukainen marginaali sekä valtion määrittelemä arvonlisävero.

Kraft Q: Energiahinta määräytyy Nasdaq Commodities -sähköpörssin noteerauksista. kWh-hinta määräytyy kvartaalin ensimmäisen kuukauden kuukausituotteiden päätöskurssien noteerauksista hinnan ilmoituspäivää edeltävän kuun 15. päivän ja hinnanilmoituskuukauden 14. päivän väliseltä ajalta niin, että siihen lisätään sopimuksen mukainen marginaali: Systemihintatuotteen (ENOMXXX) päätöskurssien keskiarvo ja alue-erotuotteen (SYHELXXX) päätöskurssien keskiarvot lasketaan yhteen niin, että siihen lisätään sopimuksen mukainen marginaali sekä valtion määrittelemä arvonlisävero.

Kraft Pörssi ja Kraft Pörssi 1: Tuntikohtainen kWh-hinta määräytyy Suomen aluehinnan (Nordpool SPOT) arvon mukaan niin, että siihen lisätään sopimuksen mukainen marginaali sekä valtion määrittelemä arvonlisävero.”

Selvityksen mukaan GNP Energy Finland Oy:llä on edellä mainituilla tuotteilla voimassaolevia asiakassopimuksia. GNP Energy Finland Oy:llä on tällä hetkellä tai on aikaisemmin ollut myynnissä hinnanmuodostukseltaan ja muilta ehdoiltaan vastaavanlaisia tuotteita kuin edellä mainitut.

Selvityksen mukaan sähkönkäyttäjän on mahdollista laskea tai muuten itse todeta sähkönmyyntituotteiden kulloinkin voimassa oleva hinta julkisista hintatiedoista.

GNP Energy Finland Oy ei selvityksensä mukaan tarjoa Kraft Pörssi 2 -sähkönmyyntituotetta yleisesti kuluttajille sekä muille loppukäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkönkäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituotetta vuodessa. Tästä syystä GNP Energy Finland Oy ei ole myöskään vahvistanut Kraft Pörssi 2 -sähkönmyyntituotetta Energiaviraston sähkön hintatietojärjestelmään voimassaolevaksi myyntituotteeksi.

Selvityksen mukaan Kraft Pörssi 2 -sähkönmyyntituotteen hinta määräytyy Suomen aluehinnan (Nordpool SPOT) arvon mukaan niin, että siihen lisätään sopimuksen mukainen marginaali sekä valtion määrittelemä arvonlisävero.

GNP Energy Finland Oy on ilmoittanut Kraft Pörssi -, Kraft Pörssi 1 -, Kraft Pörssi 2 -, Kraft Kuukausi-spot - ja Kraft Q -tuotteiden osalta, että kyseisten tuotteiden



hinnan määräytymistapa ilmoitetaan sähkökäyttäjälle ennen sopimuksen tekemistä kirjallisesti silloin kun myyntitilanne sen mahdollistaa (internetsivu, sähköposti ja asiakastapaaminen) ja telemarkkinoinnissa suullisesti. Samat tiedot ilmoitetaan myös sopimuksessa tai sopimusvahvistuksessa.

GNP Energy Finland Oy on toimittanut Kraft Pörssi, Kraft Pörssi 1, Kraft Pörssi 2, Kraft Kuukausi spot ja Kraft Q -sähkönmyyntituotteiden sopimusvahvistukset selvityksensä liitteenä.

GNP Energy Finland Oy ilmoittaa määrätyin ehdoin sähkönmyyntituotteiden hinnankorjauksista asiakkaille, jos hinnan muuttuminen sopimuksen mukaan edellyttää ilmoitusta. Jos hinnan muuttuminen ei esim. sopijapuolten ulkopuoliseen viivastukseen perustuvan vuoksi ei vaadi ilmoitusta, ei yhtiö välttämättä ilmoita siitä asiakkaalle. Ilmoittamistapoja ja -ajankohtia on useita ja yhtiö noudattaa asiakkaan kanssa tehtyä sopimusta. Esimerkkeinä ilmoitustavoista on selvityksessä mainittu erillinen tiedote, tiedote laskulla ja verkkosivulla tiedottaminen. Esimerkkeinä ilmoitusajankohdista on selvityksessä mainittu vähintään kuukausi ennen hinnan muuttamista ja hetki, jolloin uusi hintatieto on olemassa.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö ja määräykset

Energiaviraston toimivalta

Sähkömarkkinalain (588/2013) 106 §:n 2 momentin mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa sähkömarkkinalain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisen määräysten noudattamista sekä sähkömarkkinalain nojalla annettujen lupapäätösten noudattamista. Valvonnasta säädetään erikseen sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetussa laissa (590/2013).

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 5 §:n mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa kyseisen lain 2 §:ssä tarkoitetun kansallisen ja unionin lainsäädännön ja viranomaisen määräysten noudattamista sekä hoitaa muut 2 §:ssä tarkoitetussa lainsäädännössä sille annetut tehtävät.

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 9 §:n mukaan Energiaviraston on velvoitettava kyseisen lain 2 §:ssä tarkoitetussa kansallisessa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjä velvoitteita rikkonut tai laiminlyönyt korjaamaan rikkomuksensa tai laiminlyöntinsä. Päätöksessä voidaan määrätä, millä tavoin rikkomus tai laiminlyönti tulee korjata. Päätöksessä voidaan myös määrätä palauttamaan asiakkaalle virheellisesti peritty maksu, jos palautukseen ei sovelleta kyseisen lain 14 §:ssä säädettyä palautusmenettelyä.

Sähkömarkkinalaki (588/2013)

Sähkömarkkinalain 68 §:n 2 momentin mukaan vähittäismyyjän tulee ilmoittaa Energiavirastolle tai tämän määräämälle yhteisölle vähittäismyyntiehtot ja -hinnat, joilla vähittäismyyjä tarjoaa yleisesti sähköä kuluttajille sekä muille loppukäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkökäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituntia vuodessa.



Sähkömarkkinalain 69 §:n 1 momentin mukaan loppukäyttäjälle toimitettu sähkö on laskutettava tosiasiallinen kulutuksen perusteella vähintään neljä kertaa vuodessa.

Sähkömarkkinalain 69 §:n 5 momentin mukaan vähittäismyyjän on annettava kyseisessä pykälässä tarkoitetut laskut sekä hinta- ja kulutustiedot loppukäyttäjälle asianmukaisesti ja maksutta. Loppukäyttäjän on halutessaan saatava laskut ja kulutustiedot sähköisinä.

Sähkömarkkinalain 69 a §:n mukaan vähittäismyyjän on tarjottava kuluttajille erilaisia maksutapoja sähkölaskujen maksamiseen. Tarjotuissa vaihtoehtoissa ei saa olla perusteettomia eikä eri asiakasryhmiä syrjiviä ehtoja. Maksutapojen ehdoissa voidaan huomioida eri maksutapojen tarjoamisesta vähittäismyyjälle aiheutuvien kustannusten kohtuulliset erot. Jos vähittäismyyjä tarjoaa kuluttajille ennakkomaksujärjestelmää, on järjestelmän heijastettava riittävästi kuluttajan arvioitua todennäköistä vuotuista sähkönkulutusta.

Sähkömarkkinalain 86 §:n 1 momentin mukaan jakeluverkonhaltijan on annettava ennen liittymissopimuksen tekemistä liittyjälle ja ennen sähköverkkosopimuksen tekemistä loppukäyttäjälle tiedot sopimukseen sovellettavista keskeisistä ehdoista sekä tarjolla olevista sopimuksen sisältöä koskevista vaihtoehtoista, kuten hinnoitteluvaihtoehtoista. Vähittäismyyjän on annettava ennen sähkönmyyntisopimuksen tekemistä vastaavat tiedot loppukäyttäjälle.

Sähkömarkkinalain 86 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan liittyjälle ja loppukäyttäjälle on annettava tiedot tarjotusta suorituksesta tai palvelusta ja sen laadusta sekä liittymissopimuksen kysymyksessä ollessa liittymän toimitusajasta.

Sähkömarkkinalain 93 §:n 4 momentin mukaan vähittäismyyjän on lähetettävä sopijapuolelleen ilmoitus siitä, miten ja mistä ajankohdasta hinnat tai muut sopimusehdot muuttuvat ja mikä on muutoksen peruste. Vähittäismyyjän ilmoituksessa on mainittava, onko sopijapuolella oikeus irtisanoa sopimus. Jos perusteena on muu syy kuin lainsäädännön muutos tai viranomaisen päätös, muutos saa tulla voimaan aikaisintaan kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä.

Energiaviraston määräys sähkön vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle (122/002/2014)

Energiaviraston antaman määräyksen vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle 3 §:n 1 momentin mukaan sähkön vähittäismyyjän tulee ilmoittaa Energiavirastolle sähkön vähittäishinnat, joilla vähittäismyyjä tarjoaa yleisesti sähköä kuluttajille sekä muille sähkönkäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkönkäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituntia vuodessa. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi, onko vähittäismyyjän tarjoama hinta voimassa toistaiseksi, määräajan, vai vaihtelee hinta seuraten jotain indeksiä (esim. sähkön pörssihintaa). Lisäksi vähittäismyyjän tulee ilmoittaa sellaisista sähkönmyyntituotteeseen liittyvistä myyntiehdoista, jotka poikkeavat kuluttajan kannalta olennaisella tavalla alalla yleisesti noudatetuista sähkönmyyntiehdoista.



Kyseisen määräyksen 4 §:n 1 momentin mukaan määräyksen 2 ja 3 §:ssä tarkoitettujen hintatiedot tulee toimittaa Energiavirastolle sähköisesti syöttämällä ne internetissä Energiaviraston hintatietojärjestelmään. Tietojen syöttäminen edellyttää, että Energiavirasto on hyväksynyt myyjän järjestelmän käyttäjäksi, myyjä on nimennyt tietojen syöttämiseen oikeutetun luonnollisen henkilön ja että tällä on käytössään järjestelmään kirjautumisen edellyttämät tunnisteet.

Määräyksen 4 §:n 2 momentin mukaan kyseisen määräyksen 2 ja 3 §:ssä tarkoitettujen myyntiehdot tulee toimittaa Energiavirastolle kirjallisesti tai sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@energiavirasto.fi.

Perustelut

Asiassa on kysymys siitä, onko GNP Energy Finland Oy ilmoittanut Energiavirastolle sähkönmyyntituotteidensa ehdot ja hinnat sähkömarkkinalain ja sen nojalla annetun Energiaviraston määräyksen mukaisesti. Lisäksi asiassa on kysymys siitä, onko GNP Energy Finland Oy ilmoittanut loppukäyttäjälle sähkönmyyntituotettaan koskevat tiedot ja sopimusehtomuutokset sähkömarkkinalain edellytysten mukaisesti, sekä siitä, onko yhtiön laskutustiheys sekä yhtiön paperilaskun valinneilta asiakailtaan veloittama e-laskun valinneiden asiakkaiden perusmaksua suurempi perusmaksu sähkömarkkinalain mukainen.

Sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittaminen

Sähkömarkkinalain 68 §:n 2 momentin mukaan vähittäismyyjän tulee ilmoittaa Energiavirastolle tai tämän määräämälle yhteisölle vähittäismyyntiehdot ja -hinnat, joilla vähittäismyyjä tarjoaa yleisesti sähköä kuluttajille sekä muille loppukäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkönkäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituntia vuodessa.

Tutkintapyynnön tekijän toimittaman sopimusvahvistuksen mukaan tutkintapyynnön tekijän GNP Energy Finland Oy:n kanssa tekemä sopimus on ollut 24 kuukauden määräaikainen Kraft Ympäristö 2 -sähkönmyyntisopimus. GNP Energy Finland Oy on ilmoittanut Energiaviraston ylläpitämään sähkön hintatietojärjestelmään kyseisen tuotteen osalta, ettei se käytä ennakkolaskutusta. Sähkön hintatietojärjestelmässä ei enää ole kyseistä sähkönmyyntituotetta voimassaolevana tuotteena.

Tutkintapyynnön tekijän sopimusvahvistuksessa on laskutuksesta esitetty seuraavaa:

”Sähköstä laskutetaan valitun laskutuskauden aikana. Jos laskutusajankohtana mittaroitua kulutustietoa ei ole, se arvioidaan. Arviona käytetään kuukausikohtaista prosenttiosuutta paikallisen jakeluverkkoyhtiön ilmoittamasta vuosikulutusarvioista. Arvioitu laskutus tasataan toteutuneeseen todelliseen kulutukseen mittarilukemien mukaan.

Jos asiakas erikseen valitsee ns. jälkikäteislaskutuksen, sähköstä laskutetaan yhden (1) kuukauden välein jälkikäteen. Jälkikäteislaskutuksesta veloitamme voimassa olevan hinnaston mukaisen korotetun perusmaksun.”



Tutkintapyyntöön tekijälle on 4.1.2017 lähetetty lasku ajalle 1.1. - 31.3.2017. Tutkintapyyntöön tekijälle on vastattu kyseessä olevan yhtiön käytäntö ja lisämaksusta asiakasta laskutettaisiin todellisten kulutuslukemien mukaisesti.

Selvityksensä mukaan GNP Energy Finland Oy ei myy kuluttajille tällä hetkellä ennakkolaskutettuja tuotteita vaan laskuttaa laskutusjakson aikana.

Energiavirasto toteaa, että annetun selvityksen mukaan GNP Energy Finland Oy:n tarkoittama "laskutusjakson aikana laskuttaminen" tarkoittaa käytännössä ennakkolaskutusta. Tällöin asiakasta laskutetaan sähkönkäyttöarvioon perustuen ja laskutus tasataan määrävälein jälkikäteen todellisen kulutuksen perusteella. Todelliseen kulutukseen perustuvassa "jälkilaskutuksessa" kulutusta ei arvioida vaan laskutus tapahtuu jälkikäteen suoraan toteutuneen kulutuksen perusteella.

Energiaviraston antaman määräyksen vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle 3 §:n 1 momentin mukaan sähkön vähittäismyyjän tulee ilmoittaa Energiavirastolle sähkön vähittäishinnat, joilla vähittäismyyjä tarjoaa yleisesti sähköä kuluttajille sekä muille sähkönkäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkönkäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituntia vuodessa. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi, onko vähittäismyyjän tarjoama hinta voimassa toistaiseksi, määräajan, vai vaihtelee hinta seuraten jotain indeksiä (esim. sähkön pörssihintaa). Kyseisen määräyksen 4 §:n 1 momentin mukaan hintatiedot tulee toimittaa Energiavirastolle sähköisesti syöttämällä ne internetissä Energiaviraston hintatietojärjestelmään.

Edellä mainitun määräyksen perusteella vähittäismyyjällä on siten velvollisuus ilmoittaa Energiaviraston ylläpitämään sähkön hintatietojärjestelmään määräyksen 3 §:n 1 momentin mukaiset sähkön vähittäishinnat. Sen sijaan määräys ei velvoita yhtiötä ilmoittamaan sähkön hintatietojärjestelmään muita sähkönmyyntituotetta koskevia lisätietoja, kuten esimerkiksi tietoa siitä, käyttääkö yhtiö ennakkolaskutusta.

Energiaviraston toimivaltaan kuuluu sähkömarkkinalainsäädännössä sähkömarkkinoiden osapuolille asetettujen velvoitteiden noudattamisen valvonta sekä mahdollisuus velvoittaa säännösten tai määräysten vastaisesti menetellyt taho korjaamaan rikkomuksensa tai laiminlyöntinsä. GNP Energy Finland Oy:n Energiaviraston ylläpitämään sähkön hintatietojärjestelmään ilmoittamien tuotteen laskutusta koskevien lisätietojen osalta Energiavirasto katsoo, että sähkömarkkinalainsäädännössä ei ole asetettu vähittäismyyjälle velvoitteita kyseisten tietojen toimittamiselle. Edellä sanotun johdosta Energiaviraston toimivaltaan ei kuulu valvoa, onko tuotteen laskutusta koskevat lisätiedot toimitettu sähkön hintatietojärjestelmään tai ovatko toimitetut tiedot sisällöltään oikeat. Energiavirasto jättää toimenpidepyynnön tältä osin tutkimatta.

Energiaviraston antaman määräyksen vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle 3 §:n 1 momentin mukaan vähittäismyyjän tulee ilmoittaa Energiavirastolle sellaisista sähkönmyyntituotteeseen liittyvistä myyntiehdosta, jotka poikkeavat kuluttajan kannalta olennaisella tavalla alalla yleisesti noudatetuista sähkönmyyntiehdosta. Määräyksen 4 §:n 2 momentin mukaan



kyseiset myyntiehdot tulee toimittaa Energiavirastolle kirjallisesti tai sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@energiavirasto.fi.

Mikäli yhtiö noudattaa alalla yleisesti noudatettuja sähkönmyyntiehtoja tai yhtiön noudattamat sähkönmyyntituotteeseen liittyvät sähkönmyyntiehdot eivät olennaisella tavalla poikkea yleisistä ehdoista, ei yhtiöllä ole velvollisuutta ilmoittaa myyntiehdoista Energiavirastolle.

Tutkintapyyntöä tekijän sopimusvahvistuksen mukaan GNP Energy Finland Oy noudattaa sopimusehtoja, joiden mukaan: "Jos asiakas erikseen valitsee ns. jälkikäteislaskutuksen, sähköstä laskutetaan yhden (1) kuukauden välein jälkikäteen. Jälkikäteislaskutuksesta veloitamme voimassa olevan hinnaston mukaisen korotetun perusmaksun."

Sähkönmyyntitoimialalla yleisesti noudatettujen SME 2014 -sähkönmyyntiehtojen 6.1.1-6.1.3 -kohtien mukaan myyjän laskutus perustuu verkonhaltijan ilmoittamiin ja ylläpitämiin sähkönkäyttötietoihin ja -arvioihin, jollei toisin sovita. Jos käyttöpaikalla on tuntimittauslaitteisto tai muu etäluettava mittauslaitteisto, laskutus perustuu mitattuun sähkönkäyttöön, jollei muuta ole sovittu. Jos käyttöpaikan sähkönkäytön mittaus perustuu muuhun kuin etäluettavaan mittauslaitteistoon, laskutus perustuu käyttäjän arvioituun sähkönkäyttöön, jollei muuta ole sovittu. Arviolaskutus tasataan ilmoitetun tai luetun mittarilukeman perusteella vähintään neljä kertaa vuodessa (lukema- eli tasauslasku), jollei muuta ole sovittu. Laskutus voidaan perustaa aikaisempaan sähkönkäyttöön perustuvaan arvioon, jollei verkonhaltija tai myyjä saa tietoonsa mittarilukemaa.

Sähkönmyyntitoimialalla yleisesti noudatettujen SME 2014- sähkönmyyntiehtojen mukaan mitattuun kulutukseen perustuva laskutus on siten pääsääntö. GNP Energy Finland Oy:n noudattamien sopimusehtojen mukaan pääsääntö on ennakkolaskutus ja mikäli asiakas valitsee jälkikäteislaskutuksen, häneltä veloitetaan korotettu perusmaksu. GNP Energy Finland Oy:n soveltama ehto, jonka mukaan yhtiö perii korotettua perusmaksua mitattuun kulutukseen perustuvasta laskutuksesta, poikkeaa näin ollen olennaisella tavalla alalla yleisesti noudatetuista sähkönmyyntiehdoista ja kyseinen ehto olisi tullut ilmoittaa kirjallisesti tai sähköpostilla Energiavirastolle. GNP Energy Finland Oy ei ole kuitenkaan ilmoittanut ehtoa Energiavirastolle.

Edellä esitetyillä perusteilla GNP Energy Finland Oy on toiminut Energiaviraston antaman määräyksen vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle 3 §:n 1 momentin ja 4 §:n 2 momentin vastaisesti.

GNP Energy Finland Oy on 28.2.2019 toimittanut selvityksen, jonka mukaan jälkikäteislaskutuksesta perittävää korotettua perusmaksua koskevan ehdon soveltaminen on päättynyt 1.1.2017 alkaen. Energiaviraston antaman määräyksen vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle 3 §:n 1 momentin ja 4 §:n 2 momentin vastainen tilanne on siten korjaantunut.

Energiavirasto on myös saamansa asiakasyhteydenoton johdosta todennut, että Energiaviraston ylläpitämästä hintatietojärjestelmästä ei löydy GNP Energy Finland Oy:n Kraft Pörssi 2 -sähkönmyyntituotetta voimassaolevana myyntituotteena.



GNP Energy Finland Oy ei selvityksensä mukaan tarjoa Kraft Pörssi 2 -sähkönmyyntituotetta yleisesti kuluttajille sekä muille loppukäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkökäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituotetta vuodessa. Tästä syystä GNP Energy Finland Oy ei ole myöskään vahvistanut Kraft Pörssi 2 -sähkönmyyntituotetta Energiaviraston sähkön hintatietojärjestelmään voimassaolevaksi myyntituotteeksi.

Energiavirasto toteaa, että saadun selvityksen mukaan GNP Energy Finland Oy ei tarjoa Kraft Pörssi 2 -sähkönmyyntituotetta sähkömarkkinalain 68 §:n 2 momentin mukaisesti eikä se siten ole toiminut kyseisen säännöksen vastaisesti, kun se ei ole ilmoittanut tuotetta sähkön hintatietojärjestelmään.

Maksutapojen ehdot

Sähkömarkkinalain 69 a §:n mukaan tarjotuissa maksutapavaihtoehtoissa ei saa olla perusteettomia eikä eri asiakasryhmiä syrjiviä ehtoja. Maksutapojen ehdoissa voidaan huomioida eri maksutapojen tarjoamisesta vähittäismyyjälle aiheutuvien kustannusten kohtuulliset erot.

Sähkömarkkinalain 69 §:n entinen 3 momentti siirrettiin uuteen ja nykyisin voimassa olevaan sähkömarkkinalain 69 a §:ään 1.1.2016 voimaan astuneella sähkömarkkinalain muutoksella. Ennen muutosta voimassa ollut sähkömarkkinalain 69 §:ää koskevassa hallituksen esityksessä (HE 20/2013 vp) todetaan 3 momentin osalta, että sähkön vähittäismyyjä voisi tarjota maksutapavaihtoehtona kuluttajalle myös ennakkolaskutusperusteista maksuvaihtoehtoa. Ennakkolaskutus ei kuitenkaan saisi olla ainoa kuluttaja-asiakkaalle tarjottava maksuvaihtoehto.

Maksutapojen hinnoittelun osalta aikaisemmassa HE 20/2013 vp johdosta annetussa mietinnössä (TaVM 17/2013 vp) todetaan, että maksutapapalveluista voitaisiin periä asiakkailta maksuja. Tällöin maksutapojen ehdoissa voitaisiin myös huomioida eri maksutapojen tarjoamisesta aiheutuvien kustannusten kohtuulliset erot. Kohtuuttomana maksujen kustannusten erona pidettäisiin myös sellaista tilannetta, jossa asiakkailta perityt maksut muodostaisivat suuruutensa vuoksi tosiasiallisen esteen maksutavan käyttämiselle. Syrjivää olisi esimerkiksi maksun asettaminen vain osalle maksutavoista.

Tutkintapyyntöön tekijälle on 4.1.2017 lähetetty ennakkolasku ajalle 1.1. - 31.3.2017. Tutkintapyyntöön tekijälle on vastattu kyseessä olevan yhtiön käytäntö ja lisämaksusta asiakasta laskutettaisiin todellisten kulutuslukemien mukaisesti.

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalain 69 a § antaa vähittäismyyjälle mahdollisuuden periä asiakkailta maksuja eri maksutapapalveluista. Niiden on kuitenkin heijastettava kyseisen maksutavan tarjoamisesta vähittäismyyjälle aiheutuvia ylimääräisiä kuluja. Maksutavan tarjoamisesta aiheutuneiden kustannusten on kohdistuttava kyseiseen maksutapapalveluun. Säännös toisaalta ei velvoita asettamaan maksua eri vaihtoehtoille. Energiavirasto katsoo säännöksen edellyttävän, että jos yhtiön maksutapavalikoimaan kuuluu prosessikustannusrakenteeltaan samankaltaisia vaihtoehtoja, yhtiön tulisi käsitellä tällaisia tuotteita samalla tavalla



perimiensä kulujen osalta. Lisäksi eri maksutapojen hinnoittelu tulisi toteuttaa siten, etteivät perityt maksut muodostu jonkin vaihtoehdon osalta tosiasialliseksi valinnan esteeksi.

GNP Energy Finland Oy:n toimittaman selvityksen mukaan yhtiö voi veloittaa asiakkailtaan jälkilaskutuksesta, mikäli asiakkaan kanssa on näin sovittu. Selvityksen mukaan eri laskutusjaksojen ja -rytmien välinen vaikutus sopimusten hinnoitteluun vaihtelee välillä 0,00-4,99 €/kk:ssa. Hinnoittelussa on voitu huomioida eri maksutapojen tarjoamisesta vähittäismyyjälle aiheutuvien kustannusten kohtuulliset erot. Perusmaksulla katetaan muun muassa maksutavan kustannuksia kuten laskun toimittamiseen ja hallinnointiin liittyviä kustannuksia. Perusmaksulla voidaan kattaa myös muita sopimuksen ylläpitoon ja hyödykkeen toimittamiseen liittyviä kustannuksia.

Yhtiö ei ole tarkemmin määritellyt mitä kustannuksia sille aiheutuu ennakkolaskutuksesta ja jälkikäteisestä laskutuksesta ja mistä eri maksutapojen tarjoamisesta aiheutuvat mahdolliset kustannusten erot johtuvat.

Energiavirasto toteaa, että saadun selvityksen perusteella GNP Energy Finland Oy on perinyt korotettua perusmaksua ainoastaan todelliseen kulutukseen perustuvan laskutuksen osalta. GNP Energy Finland Oy ei ole esittänyt tarkempaa selvitystä yhtiölle eri maksutapojen tarjoamisesta aiheutuvista kustannuseroista. Yhtiö ei ole esittänyt perusteita sille, että todelliseen kulutukseen perustuvasta laskutuksesta aiheutuisi sellaisia lisäkuluja, joiden perusteella yhtiö olisi oikeutettu perimään asiakkailta tämän maksutavan osalta ennakkolaskutusvaihtoehtoa suurempaa maksua.

Edellä esitetyn perusteella GNP Energy Finland Oy on toiminut sähkömarkkinalain 69 a §:n vastaisesti, kun se on perinyt todelliseen kulutukseen perustuvasta laskutuksesta korotettua perusmaksua.

GNP Energy Finland Oy on 28.2.2019 toimittanut selvityksen, jonka mukaan jälkikäteislaskutuksesta perittävää korotettua perusmaksua koskevan ehdon soveltaminen on päättynyt 1.1.2017 alkaen. Sähkömarkkinalain 69 a §:n vastainen tilanne on siten korjaantunut.

Ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot

Sähkömarkkinalain 86 §:n 1 ja 2 momentin mukaan vähittäismyyjän on annettava ennen sähkönmyyntisopimuksen tekemistä loppukäyttäjälle tiedot sopimukseen sovellettavista keskeisistä ehdoista sekä tarjolla olevista sopimuksen sisältöä koskevista vaihtoehdoista, kuten hinnoitteluvaihtoehdoista

Kraft Q

GNP Energy Finland Oy:n internetsivuilla on kesäkuussa 2017 esitetty Kraft Q- tuotteen hinnanmuodostuksesta seuraavaa:

”Toistaiseksi voimassa oleva Kraft Q -sähkö sopimus on huoleton valinta. Maksat sähköstä ajantasaisen markkinahinnan, mutta sinun ei tarvitse seurata hintakehitystä päivittäin tai tunneittain. Voit muuttaa sähkö sopimusta ilman irtisanomiskäskyä.



Energian hinta perustuu tukkumarkkinoiden termiinihintoihin sekä Finkraftin sisäänosto- ja toimituskustannuksiin. Hinta päivitetään kvartaaleittain kolmen kuukauden välein ja se ilmoitetaan viimeistään 14 vuorokautta ennen seuraavan kvartaalin alkua osoitteessa www.finkraft.fi Lisäksi internetsivuilla on esitetty kyseisen tuotteen esimerkkihintoja.

GNP Energy Finland Oy tarjoaa internetsivuillaan kyseistä sähkönmyyntituotetta edelleen samoin ehdoin, mutta sivuilta ei käy ilmi missä osoitteessa päivitetty hinta ilmoitetaan.

Yhtiön internetsivuilla kohdassa "Käyttöehdot" on otsikon "Poikkeustilanteet" alla esitetty seuraavaa: " Jos laskutusajankohtana ei ole saatavilla muuttuvahintaisen tuotteen vahvistettua hintatietoa, se arvioidaan. Tuotteen tyypistä riippuen arviona käytetään tuotteen viimeisintä vahvistettua hintatietoa tai sähkön Nasdaq Commodities termiinihintoja. Arvioitu hinta tasataan toteutuneeseen hintatiedon vahvistuttua."

GNP Energy Finland Oy on 16.6.2017 toimittamassaan selvityksessä esittänyt Kraft Q -sähkönmyyntituotteen hinnanmääräytymistavan ja toimittanut selvityksensä liitteenä sopimusvahvistuksen, jolla on esitetty hinnan määräytymisen perustana oleva laskentakaava. Sen sijaan yhtiön internetsivuilla ei ole esitetty kyseistä laskentakaavaa.

GNP Energy Finland Oy:n toimittaman selvityksen mukaan Kraft Q -sähkönmyyntituotteen energiahinta määräytyy Nasdaq Commodities -sähköpörssin noteerauksista. KWh-hinta määräytyy kvartaalin ensimmäisen kuukauden kuukausituotteiden päätöskurssien noteerauksista hinnan ilmoituspäivää edeltävän kuun 15. päivän ja hinnanilmoituskuukauden 14. päivän väliseltä ajalta niin, että siihen lisätään sopimuksen mukainen marginaali: Systemihintatuotteen (ENOMXXX) päätöskurssien keskiarvo ja alue-erotuotteen (SYHELXXX) päätöskurssien keskiarvot lasketaan yhteen niin, että siihen lisätään sopimuksen mukainen marginaali sekä valtion määrittelemä arvonlisävero.

GNP Energy Finland Oy:n toimittaman selvityksen mukaan Kraft Q -tuotteen hinnan määräytymistapa ilmoitetaan sähkönkäyttäjälle ennen sopimuksen tekemistä kirjallisesti silloin kun myyntitilanne sen mahdollistaa (internetsivu, sähköposti ja asiakastapaaminen) ja telemarkkinoinnissa suullisesti. Samat tiedot ilmoitetaan selvityksen mukaan myös sopimuksessa tai sopimusvahvistuksessa.

Energiavirasto toteaa, että yhtiön internetsivuilla ei ole kuitenkaan esitetty kyseistä täsmällistä laskentakaavaa ainakaan ennen kuin asiakas syöttää omat tietonsa tehdäkseen sopimuksen. Energiavirasto toteaa myös, että loppukäyttäjälle on annettava sähkömarkkinalain 86 §:ssä edellytetyt tiedot ennen kuin hän vahvistaa tilauslomakkeen lähettämisen.

Energiavirastolle esitetyistä tiedoista ei käy ilmi, että sähkönkäyttäjälle olisi ennen sopimuksen tekemistä esitetty mekanismia tai laskentakaavaa, jolla Kraft Q -tuotteen hinta määräytyy. Asiakkaalle annetaan ainoastaan täsmentämätön tieto siitä,



33/422/2017

että asiakas maksaa sähköstä ajantasaisen markkinahinnan, joka perustuu tukku-markkinoiden termiinihintoihin sekä GNP Energy Finland Oy:n sisäänosto- ja toimituskustannuksiin. Myöskään kyseisiä sisäänosto- ja toimituskustannuksia ei ole ilmoitettu tai määritetty.

Kraft Pörssi, Kraft Pörssi 1- ja Kraft Pörssi 2

GNP Energy Finland Oy:n internetsivuilla on kesäkuussa 2017 esitetty Kraft Pörssi -sähkönmyyntituotteen hinnanmuodostuksesta seuraavaa:

”Toistaiseksi voimassaoleva Kraft Pörssi -sähkösopimus on huoleton valinta. Voit muuttaa sähkösopimusta ilman irtisanomisaikaa.

Energian hinta hankintahinta + marginaali 0,23 snt/kWh ja perusmaksu ensimmäiset 2 kk 0,00 e/kk (norm. Netposti-, e- ja sähköpostilaskutuksella 2,99 €/kk tai paperilaskulla 4,98 e/kk). Nyt tarjouksena kahden ensimmäisen kuukauden marginaali 0,00 snt/kWh.”

Yhtiön internetsivuilla on kesäkuussa 2017 esitetty Kraft Pörssi 1- tuotteen hinnanmuodostuksesta seuraavaa:

”Yhden vuoden määräaikainen Kraft Pörssi 1 -sähkösopimus. Vuoden määräajan jälkeen sähkösopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana.

Energian hinta hankintahinta + marginaali 0,23 snt/kWh ja perusmaksu ensimmäiset 2 kk 0,00 e/kk (norm. Netposti-, e- ja sähköpostilaskutuksella 2,99 €/kk tai paperilaskulla 4,98 e/kk). Nyt tarjouksena kahden ensimmäisen kuukauden marginaali 0,00 snt/kWh.”

Kraft Pörssi 2 -sähkönmyyntituotteesta ei ole tietoja yhtiön internetsivuilla. GNP Energy Finland Oy ei selvityksensä mukaan myöskään tarjoa Kraft Pörssi 2 -sähkönmyyntituotetta yleisesti kuluttajille sekä muille loppukäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkönkäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituotetta vuodessa.

Kraft Pörssi ja Kraft Pörssi 1 -sähkönmyyntituotteita ei enää ole myynnissä yhtiön internetsivuilla.

Yhtiön internetsivuilla kohdassa ”Käyttöehdot” on otsikon ”Poikkeustilanteet” alla esitetty seuraavaa: ” Jos laskutusajankohtana ei ole saatavilla muuttuvahintaisen tuotteen vahvistettua hintatietoa, se arvioidaan. Tuotteen tyypistä riippuen arviona käytetään tuotteen viimeisintä vahvistettua hintatietoa tai sähkön Nasdaq Commodities termiinihintoja. Arvioitu hinta tasataan toteutuneeseen hintatiedon vahvistuttua.”

GNP Energy Finland Oy:n toimittaman selvityksen mukaan Kraft Pörssi -, Kraft Pörssi 1 - ja Kraft Pörssi 2 -tuotteiden tuntikohtainen kWh-hinta määräytyy Suomen aluehinnan (Nordpool SPOT) arvonn mukaan niin, että siihen lisätään sopimuksen mukainen marginaali sekä valtion määrittelemä arvonnalisävero.

Energiavirasto toteaa, että yhtiön internetsivuilla on ilmoitettu Kraft Pörssi - ja Kraft Pörssi 1 -tuotteiden hinnanmuodostuksen perustana olevan ”hankintahinta”,



johon lisätään marginaali ja perusmaksu. Internetsivuilla ei sen sijaan ole esitetty tuotteiden hinnanmuodostuksen perustana olevaa mekanismia tai laskentakaavaa, jolla Kraft Pörssi ja Kraft Pörssi 1 -sähkönmyyntituotteiden kuukausihinta määräytyy. Energiavirastolle esitetyistä tiedosta ei käy ilmi, että sähkönkäyttäjälle olisi muutoinkaan ennen sopimuksen tekemistä esitetty kyseistä hinnanmuodostuksen perustana olevaa mekanismia tai laskentakaavaa. Energiavirastolle ei ole toimittu selvitystä siitä, että kyseistä tietoa olisi annettu asiakkaille myöskään Kraft Pörssi 2 -tuotteen osalta.

Kraft Kuukausi-spot

GNP Energy Finland Oy:n internetsivuilla on kesäkuussa 2017 esitetty Kraft Kuukausi-spot -tuotteen hinnanmuodostuksesta seuraavaa:

"Toistaiseksi voimassa oleva Kraft Kuukausi-spot -sähkösopimus on huoleton valinta. Maksat sähköstä ajantasaisen markkinahinnan, mutta sinun ei tarvitse seurata hintakehitystä päivittäin tai tunneittain. Voit muuttaa sähkösopimusta ilman irtisanomisaikaa.

Hinta määräytyy edellisen täyden kalenterikuukauden toteutuneen keskiarvohankintahinnan perusteella + marginaali 0,39 snt/kWh. Sähkön hinta pörssissä voi vaihdella jyrkästikin, mutta keskiarvo tasaa vaihteluita." Lisäksi internetsivuilla on esitetty kyseisen tuotteen esimerkkihintoja.

GNP Energy Finland Oy tarjoaa internetsivuillaan kyseistä sähkönmyyntituotetta edelleen samoin ehdoin.

GNP Energy Finland Oy on selvityksessään esittänyt Kraft Kuukausi-spot -tuotteen kuukausikohtaisen kWh -hinnan määräytyvän edellisen täyden kalenterikuukauden toteutuneen Suomen aluehinnan (Nordpool SPOT) painottamattoman keskiarvon mukaan niin, että siihen lisätään sopimuksen mukainen marginaali ja arvonlisävero.

Energiavirasto toteaa, että yhtiön internetsivuilla on ilmoitettu tuotteiden hinnanmuodostuksen perustana olevan "edellisen täyden kalenterikuukauden toteutunut keskiarvohankintahinta" johon lisätään marginaali. Internetsivuilla ei sen sijaan ole esitetty tuotteiden hinnanmuodostuksen perustana olevaa mekanismia tai laskentakaavaa, jolla Kraft Kuukausi-spot -sähkönmyyntituotteen kuukausihinta määräytyy. Energiavirastolle esitetyistä tiedosta ei käy ilmi, että sähkönkäyttäjälle olisi muutoinkaan ennen sopimuksen tekemistä esitetty kyseistä hinnanmuodostuksen perustana olevaa mekanismia tai laskentakaavaa.

Asian arviointi

Energiavirasto toteaa, että sähkönmyyntituotteen hinnan määräytymisperusteet ovat sähkömarkkinalain 86 §:n 1 momentin mukaisia sopimukseen sovellettavia keskeisiä ehtoja, joista vähittäismyyjän on annettava ennen sähkönmyyntisopimuksen tekemistä tieto loppukäyttäjälle. Energiavirasto katsoo myös, että hinnan määräytymisperusteet on sellainen tuotteen perusominaisuuksia koskeva tieto, josta on 86 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisesti annettava tieto loppukäyttäjälle.



33/422/2017

Energiavirasto toteaa, että tuotteen hinnanmääräytymisestä loppukäyttäjälle annettavien tietojen on oltava selkeät ja ymmärrettävät. Tietojen on oltava niin yksiselitteiset, että loppukäyttäjä pystyy tarvittaessa itse laskemaan hinnan ja siten mm. tarkistamaan, että sähkönmyyjän perimä hinta vastaa sovittua.

Energiavirasto toteaa, että GNP Energy Finland Oy:n Kraft Q-, Kraft Pörssi, Kraft Pörssi 1, Kraft Pörssi 2 ja Kraft Kuukausi-spot -tuotteista sähkönkäyttäjälle annetuista tiedoista ei käy selkeästi ilmi, onko tuotteen hinta sidottu ennalta määritellyllä laskentakaavalla sopijapuolten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella oleviin julkisiin viitearvoihin vai määräytyykö se myyjän yksipuolisella päätöksellä. Pelkkä viittaus tukkumarkkinoiden termiinihintoihin sekä yrityksen sisäänosto- ja toimituskustannuksiin, hankintahintaan tai edellisen täyden kalenterikuukauden toteutuneeseen keskiarvohankintahintaan jättää hinnan todellisen määräytymistavan epäselväksi. Sopimuksen tekemisen jälkeen annettavalla tilausvahvistuksella ei ole merkitystä arvioitaessa velvollisuutta antaa tietoja ennen sopimuksen tekemistä. Energiavirasto katsoo, että sähkönmyyntituotteen keskeisiä ehtoja ja hinnan määräytymisperusteita ei siten ole esitetty sähkönkäyttäjälle selkeästi ja yksiselitteisesti niin, että sähkönkäyttäjä ymmärtäisi, millaisesta sähkönmyyntituotteesta on kysymys. Asiakkaalle ennen sopimusta annetut tiedot hinnan määräytymisperusteista eivät siten kyseisten sähkönmyyntituotteiden osalta ole olleet riittävät.

Edellä esitetyn perusteella GNP Energy Finland Oy on toiminut sähkömarkkinalain vastaisesti, kun se ei ole kyseisen lain 86 §:n 1 momentin ja 2 momentin 2 kohdan mukaisesti ennen sähkönmyyntisopimuksen tekemistä antanut loppukäyttäjälle tietoja sopimukseen sovellettavista keskeisistä ehdoista.

Hintamuutoksesta ilmoittaminen

Sähkömarkkinalain 93 §:n 4 momentin mukaan vähittäismyyjän on lähetettävä sopijapuolelleen ilmoitus siitä, miten ja mistä ajankohdasta hinnat tai muut sopimusehdot muuttuvat ja mikä on muutoksen peruste. Vähittäismyyjän ilmoituksessa on mainittava, onko sopijapuolella oikeus irtisanoa sopimus. Jos perusteena on muu syy kuin lainsäädännön muutos tai viranomaisen päätös, muutos saa tulla voimaan aikaisintaan kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä.

Edellä mainittua lainkohtaa koskevien hallituksen esityksen (HE 20/2013 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan voidaan sopia sellaisesta automaattisesti vaikuttavasta laskentatavasta, jonka perusteella tietyin väliajoin tarkistetaan maksettavaa hintaa tiettyyn sopijapuolten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevaan viitearvoon tai viitearvoihin nojautuen. Tällainen sopimusehto voi olla esimerkiksi siten muotoiltu, että kunkin kuukauden energiahinta on edeltävän kuukauden tiettyjen sähköpörssinoteerausten keskiarvo lisätynä jollain marginaalilla. Myös määräaikainen sähkönmyyntisopimus voidaan sitoa tällä tavoin. Tehtäessä sopimuskauden kuluessa sopimusehtojen mukaisia tarkistuksia suuntaan tai toiseen ei ole kysymys sopimusehtojen muuttamisesta eivätkä tämän pykälän säännökset siten koske näitä hinnanvaihteluja. Vähittäismyyjän on kuitenkin tarpeellista tiedottaa uuden jakson hinnoista sähkönkäyttäjälle ajoissa laskun maksamista silmällä pitäen, vaikka sähkönkäyttäjä pystyisikin laskemaan itse hintansa julkisista hintatiedoista.



Kraft Q

GNP Energy Finland Oy:n selvityksen mukaan Kraft Q -sähkönmyyntituotteen energiahinta määräytyy Nasdaq Commodities -sähköpörssin noteerauksista. KWh-hinta määräytyy kvartaalin ensimmäisen kuukauden kuukausituotteiden päätöskurssien noteerauksista hinnan ilmoituspäivää edeltävän kuun 15. päivän ja hinnanilmoituskuukauden 14. päivän väliseltä ajalta niin, että siihen lisätään sopimuksen mukainen marginaali: Systemihintatuotteen (ENOMXXX) päätöskurssien keskiarvo ja alue-erotuotteen (SYHELXXX) päätöskurssien keskiarvot lasketaan yhteen niin, että siihen lisätään sopimuksen mukainen marginaali sekä valtion määrittelemä arvonnisävero.

Yhtiön internetsivuilla ei ole esitetty kyseistä kaavaa eikä Energiaviraston saaman selvityksen perusteella sitä ole muutoinkaan esitetty asiakkaille ennen sopimuksen tekemistä. Kraft Q -sähkönmyyntituotteen hinnanmääräytymisen perustana oleva laskentakaava on kuitenkin esitetty asiakkaalle sopimusvahvistuksessa.

Energiavirasto toteaa, että annetun selvityksen mukaan Kraft Q -sähkönmyyntituotteen hinta perustuu sopijapuolten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevaan viitearvoon tai viitearvoihin. Sähkönmyyntituotteen hinnanmuodostuksen perustana oleva laskentakaava on esitetty sähkönkäyttäjälle vahvistusilmoituksessa, joten sähkönkäyttäjällä on ollut mahdollisuus laskea sähkön hinta julkisten hintatietojen perusteella. Kyseessä on siten sellainen automaattisesti vaikuttava laskentatapa, jonka perusteella tietyin väliajoin tarkistetaan maksettavaa hintaa tiettyyn sopijapuolten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevaan viitearvoon tai viitearvoihin nojautuen. Kysymyksessä on laskentatapa, johon sopijapuolet eivät itse voi vaikuttaa, eikä sähkönmyyntituotteen hinta perustu myyjän yksipuoliseen päätökseen.

Kyseessä on siten edellä mainitun hallituksen esityksen (HE 20/2013 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukainen automaattisesti vaikuttava laskentatapa, jonka perusteella tietyin väliajoin tarkistetaan maksettavaa hintaa tiettyyn sopijapuolten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevaan viitearvoon tai viitearvoihin nojautuen. Tehtäessä sopimuskauden kuluessa sopimusehtojen mukaisia tarkistuksia suuntaan tai toiseen ei ole kysymys sopimusehtojen muuttamisesta eivätkä sähkömarkkinalain 93 §:n 4 momentin säännökset siten koske näitä hinnanvaihteluja. Vähittäismyyjän on kuitenkin tarpeellista tiedottaa uuden jakson hinnoista sähkönkäyttäjälle ajoissa laskun maksamista silmällä pitäen, vaikka sähkönkäyttäjä pystyisikin laskemaan itse hintansa julkisista hintatiedoista.

GNP Energy Finland Oy:n internetsivuilla kesäkuussa 2017 olleiden tietojen mukaan hinta päivitetään kvartaaleittain kolmen kuukauden välein ja se ilmoitetaan viimeistään 14 vuorokautta ennen seuraavan kvartaalin alkua osoitteessa www.finkraft.fi

GNP Energy Finland Oy tarjoaa internetsivuillaan kyseistä sähkönmyyntituotetta edelleen samoin ehdoin ja sivustolta löytyy tuotteen kvartaaleittain päivitetetyt sähköhinnat.

Edellä esitetyn perusteella GNP Energy Finland Oy ei ole toiminut sähkömarkkinalain vastaisesti Kraft Q -tuotteen hintamuutosten ilmoittamisen osalta.



Kraft Pörssi- ja Kraft Pörssi 1 -, Kraft Pörssi 2 - ja Kraft Kuukausi-spot

GNP Energy Finland Oy:n selvityksessä on esitetty Kraft Pörssi, Kraft Pörssi 1 - ja Kraft Pörssi 2 -tuotteiden tuntikohtaisen kWh-hinnan määräytyminen Nord Poolin vuorokausimarkkinoiden Suomen aluehinnan mukaan niin, että siihen lisätään sopimuksen mukainen marginaali sekä arvonlisävero.

Yhtiön selvityksensä liitteenä toimittamassa sopimusvahvistuksessa tai yhtiön internetsivuilla ei ole esitetty hinnan määräytymisen perustuvan selvityksen mukaisesti Nordpool SPOT -arvoihin vaan hankintahintaan, marginaaliin ja perusmaksuun. Kraft Pörssi 2 -tuotteen osalta ei ole toimitettu tietoja Energiavirastolle.

GNP Energy Finland Oy:n internetsivuilla olevien tietojen perusteella yhtiö ei enää tarjoa kyseisiä sähkönmyyntituotteita asiakkailleen.

GNP Energy Finland Oy on selvityksessään esittänyt Kraft Kuukausi-spot -tuotteen kuukausikohtaisen kWh -hinnan määräytyvän edellisen täyden kalenterikuukauden toteutuneen Suomen aluehinnan (Nordpool SPOT) painottamattoman keskiarvon mukaan niin, että siihen lisätään sopimuksen mukainen marginaali ja arvonlisävero.

Sen sijaan yhtiön selvityksensä liitteenä toimittamassa sopimusvahvistuksessa tai yhtiön internetsivuilla ei ole esitetty hinnan määräytymisen perustuvan selvityksen mukaisesti Nordpool SPOT -arvoihin vaan edellisen täyden kalenterikuukauden toteutuneeseen keskiarvohankintahintaan lisättynä marginaalilla.

Annetun selvityksen perusteella Kraft Pörssi ja Kraft Pörssi 1 -sähkönmyyntituotteiden hinnasta asiakkaille ilmoitetaan vahvistusilmoituksessa ainoastaan, että hinta perustuu GNP Energy Finland Oy:n hankintahintaan, marginaaliin ja perusmaksuun. Kraft Kuukausi-spot -tuotteen hinnan on ilmoitettu perustuvan edellisen täyden kalenterikuukauden toteutuneeseen keskiarvohankintahintaan lisättynä marginaalilla. Samat tiedot on esitetty myös yhtiön verkkosivuilla. Energiavirasto toteaa, että kyseisten tuotteiden hankintahintaa tai sen muodostamisen perustana olevaa laskentakaavaa ei kuitenkaan esitetä asiakkaille ennen sopimuksen tekemistä eikä sen jälkeen vahvistusilmoituksessa. Asiakkaille annettu laskentakaava koostuu Kraft Pörssi ja Kraft Pörssi 1 -sähkönmyyntituotteiden osalta siis vain hankintahinnasta, marginaalista sekä perusmaksusta ja Kraft Kuukausi-spot -tuotteen osalta edellisen täyden kalenterikuukauden toteutuneesta keskiarvohankintahinnasta ja marginaalista.

Energiavirasto toteaa, että edellä mainituilla asiakkaille ilmoitetuilla laskentakaavoilla sopimuksen hinta on sidottu GNP Energy Finland Oy:n sisäänostohintaan. Kyseessä on viitearvo, jonka GNP Energy Finland Oy määrittää itse sisäisen laskentakaavansa mukaisesti. Asiakkaalla ei ole siten ollut mahdollisuutta itse laskea sähkön hintaa julkisten ja osapuolten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevien hintatietojen perusteella. Energiavirasto katsoo edellä mainituilla perusteilla, että kyseessä ei ole osapuolten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella oleva viitearvo.

Asiassa ei siten ole kysymys sellaisesta hallituksen esityksessä tarkoitettusta markkinahintoihin sidotun tuotteen hinnanvaihtelusta, jota eivät koske sopimusehtojen muuttamisesta säädetyt velvoitteet. Näin ollen Kraft Pörssi -, Kraft Pörssi 1 -, Kraft



33/422/2017

Pörssi 2 ja Kraft Kuukausi-spot -tuotteiden osalta tulee soveltaa sähkömarkkinalain 93 §:n 4 momenttia hintamuutosten ilmoittamisesta asiakkaalle.

Edellä mainittua lainkohtaa koskevien hallituksen esityksen (HE 20/2013 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan sopimus- tai hintamuutosta koskevassa ilmoituksessa on kerrottava, miltä osin sopimus muuttuu ja millaiset ovat uudet ehdot tai hinnat muuttuneilta osin, mistä ajankohdasta lukien muutos tulee voimaan sekä sopijapuolen mahdollisesta oikeudesta irtisanoa sopimus muutoksen perusteella. Lisäksi on kerrottava muutoksen peruste. Ilmoitus on lähetettävä sopijapuolelle kirjallisesti. Hinnanmuutoksesta voidaan ilmoittaa asiakkaille esimerkiksi tiedotteella laskun yhteydessä tai erikseen laskutusosoitteeseen lähetettävällä kirjeellä.

Energiavirasto toteaa, että ilmoitus sopimusehdon tai hintojen muutoksesta sekä muutoksen perusteesta on lähetettävä sopijapuolelle kirjallisesti. Sopimus- ja hinnannuutosilmoitusten tulee olla selvästi asiakkaan havaittavissa. Hinnanmuutoksesta voidaan ilmoittaa asiakkaille esimerkiksi tiedotteella laskun yhteydessä tai erikseen laskutusosoitteeseen lähetettävällä kirjeellä. Hinnanmuutoksesta ilmoittamiseen ei siten riitä muutoksesta ilmoittaminen yhtiön internetsivuilla.

GNP Energy Finland Oy ei saadun selvityksen perusteella ilmoita hinnannuutoksista sähkömarkkinalain mukaisesti siten, että hinnannuutosilmoitus lähetetään sopijapuolelle viimeistään kuukautta ennen muutoksen voimaantuloa.

Edellä esitetyn perusteella GNP Energy Finland Oy on toiminut sähkömarkkinalain vastaisesti, kun se ei ole kyseisen lain 93 §:n 4 momentin mukaisesti ilmoittanut hinnannuutoksista ja muutoksen perusteista sähkökäyttäjälle viimeistään kuukautta ennen muutoksen voimaantuloa.

Laskutustiheys

Sähkömarkkinalain 69 §:n 1 momentin mukaan loppukäyttäjälle toimitettu sähkö on laskutettava tosiasiallinen kulutuksen perusteella vähintään neljä kertaa vuodessa.

GNP Energy Finland Oy:n toimittaman selvityksen mukaan yhtiö tarjoaa tällä hetkellä kuluttaja-asiakkailleen yhden, kahden ja kolmen kuukauden laskutusvälejä silloin kun asiakas on valinnut ennakkolaskuvaihtoehdon. Todelliseen kulutukseen perustuva laskutus tapahtuu kuukauden välein.

Annetun selvityksen mukaan ennakkolaskutuksen piirissä olevien asiakkaiden aikaisemmin tapahtunutta kulutusta ja ennakkolaskutusta tasataan vähintään neljä kertaa vuodessa. Muille asiakkaille lähetetään vuodessa 4, 6 tai 12 tosiasialliseen kulutukseen perustuvaa laskua. GNP Energy Finland Oy:n laskulla on usein sekä tosiasiallisen kulutuksen tasausta että ennakkolaskutusta, mutta tosiasiallinen kulutus tasataan vähintään neljä kertaa vuodessa sähkömarkkinalain 69 §:n 1 momentin mukaisesti.

Energiavirasto toteaa, että GNP Energy Finland Oy ei ole nyt käsiteltävänä olevan asian yhteydessä saadun selvityksen perusteella toiminut sähkömarkkinalain 69:n § 1 momentin vastaisesti laskutustiheyden osalta.



Paperilaskun ja e-laskun valinneiden asiakkaiden erilaiset perusmaksut

Sähkömarkkinalain 69 §:n 5 momentin mukaan vähittäismyyjän on annettava kyseisessä pykälässä tarkoitetut laskut sekä hinta- ja kulutustiedot loppukäyttäjälle asianmukaisesti ja maksutta. Loppukäyttäjän on halutessaan saatava laskut ja kulutustiedot sähköisinä.

Energiavirasto on kesäkuussa 2017 todennut GNP Energy Finland Oy:n internetsivuilla olevien tietojen sekä yhtiön Energiaviraston ylläpitämään sähkön hintatietojärjestelmään syöttämien tietojen perusteella, että GNP Energy Finland Oy perii paperilaskuvaihtoehdon valitsevilta asiakkailta suurempaa perusmaksua kuin muun laskutusvaihtoehdon valitsevilta asiakkailta. Yhtiö on 11.1.2019 toimittamansa selvityksen mukaan poistanut paperilaskuvaihtoehdon valinneilta asiakkailta perittävän korkeamman perusmaksun viimeistään vuoden 2018 alusta lähtien. Myöskään yhtiön internetsivuilla olevista tiedoista ei käy ilmi, että perusmaksuissa olisi enää eroa.

Euroopan unionin tuomioistuin on 2.5.2019 antamassaan tuomiossa asiassa Oulun Sähkönmyynti Oy (C-294/18, EU:C:2019:351) katsonut, että Energiategohokkudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta 25.10.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/27/EU 11 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, ettei se ole pääasian kaltaisissa olosuhteissa esteenä sille, että sähkön vähittäismyyjä myöntää ainoastaan sähköisen laskun (e-lasku) valinneille loppuasiakkaille alennuksen sähkön perusmaksusta.

Unionin tuomioistuimen tuomion mukaan energiatehokkuusdirektiivin 11 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukaista tulkintaa tukevat kyseisen säännöksen asiayhteys sekä kyseisen direktiivin tavoitteet (23 kohta). E-laskulla mahdollistetaan se, että laskutustiedot ja käyttäjäkohtaiset energiankulutustiedot ovat helpommin ja useammin saatavilla millä voidaan edistää energiatehokkuusdirektiivin tavoitteiden saavuttamista energiatehokkuuden kannalta (27 kohta). Lisäksi tuomion mukaan perusmaksusta tehtävän alennuksen myöntämistä e-laskun valinneille loppuasiakkaille ei voida pitää nyt esillä olevan pääasian kaltaisissa olosuhteissa 11 artiklan 1 kohdassa asetetun laskujen ja laskutustietojen maksuttomuuden säännön kiertämisenä (30 kohta).

Markkinaoikeus on Euroopan unionin tuomioistuimen tuomion johdosta 31.5.2019 antamassaan päätöksessä MAO 2017/534, 261/19 todennut, että asiassa ei ole ilmennyt, että Suomen kansallisessa lainsäädännössä olisi otettu käyttöön tiukempia toimenpiteitä, kuin mistä energiatehokkuusdirektiivin 11 artiklan 1 kohdassa säädetään. Ottaen huomioon energiatehokkuusdirektiivin 11 artiklan 1 kohdan sanamuodon ja unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisusta ilmenevän direktiivin tarkoituksen markkinaoikeus on katsonut, että sähkömarkkinalain 69 §:n 5 momenttia on tulkittava siten, että tämä viimeksi mainittu kansallinen säännös ei ole esteenä sille, että sähkön vähittäismyyjä myöntää ainoastaan sähköisen laskun (e-lasku) valinneille asiakkaille alennuksen sähkön perusmaksusta.

Edellä esitetyillä perusteilla Energiavirasto katsoo, että GNP Energy Finland Oy ei ole toiminut sähkömarkkinalain 69 §:n 5 momentin vastaisesti antaessaan e-laskun valinneille asiakkaille alennuksen perusmaksusta.



Ratkaisu

Energiavirasto jättää toimenpidepyynnön tutkimatta siltä osin kuin kysymys on siitä, onko sähkönmyyntituotteen laskutusta koskevat lisätiedot toimitettu sähkön hintatietojärjestelmään tai ovatko toimitetut tiedot sisällöltään oikeat.

GNP Energy Finland Oy on menetellyt Energiaviraston antaman määräyksen vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle 3 §:n 1 momentin ja 4 §:n 2 momentin vastaisesti jättäessään ilmoittamatta Energiavirastolle myyntiehdosta, joka poikkeaa olennaisella tavalla alalla yleisesti noudatetuista sähkönmyyntiehdoista.

GNP Energy Finland Oy on toimittamansa selvityksen mukaan luopunut jälkikäitelaskutuksesta perittävää korotettua perusmaksua koskevan ehdon soveltamisesta 1.1.2017 alkaen. Energiaviraston antaman määräyksen vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle 3 §:n 1 momentin ja 4 §:n 2 momentin vastainen menettely on siten korjaantunut.

GNP Energy Finland Oy ei ole toiminut sähkömarkkinalain 68 §:n 2 momentin vastaisesti, kun se ei ole ilmoittanut Kraft Pörssi 2 -sähkönmyyntituotetta voimassaolevana tuotteena sähkön hintatietojärjestelmään.

GNP Energy Finland Oy on toiminut sähkömarkkinalain 69 a §:n vastaisesti, kun se on perinyt todelliseen kulutukseen perustuvasta laskutuksestaan korotettua perusmaksua.

GNP Energy Finland Oy on toimittamansa selvityksen mukaan luopunut jälkikäitelaskutuksesta perittävää korotettua perusmaksua koskevan ehdon soveltamisesta 1.1.2017 alkaen. Sähkömarkkinalain 69 a §:n vastainen menettely on siten korjaantunut.

GNP Energy Finland Oy on toiminut sähkömarkkinalain 86 §:n 1 momentin ja 2 momentin 2 kohdan vastaisesti, kun se ei ole antanut ennen sähkönmyyntisopimuksen tekemistä loppukäyttäjälle tietoja sopimukseen sovellettavista keskeisistä ehdoista ja tarjoamastaan suorituksesta tai palvelusta Kraft Q -, Kraft Pörssi -, Kraft Pörssi 1 -, Kraft Pörssi 2 - ja Kraft Kuukausi spot -sähkönmyyntituotteiden osalta.

GNP Energy Finland Oy ei ole toiminut sähkömarkkinalain 93 §:n 4 momentin vastaisesti Kraft Q -sähkönmyyntituotteen osalta.

GNP Energy Finland Oy on toiminut sähkömarkkinalain 93 §:n 4 momentin vastaisesti, kun se ei ole ilmoittanut Kraft Pörssi -, Kraft Pörssi 1 -, Kraft Pörssi 2 - ja Kraft Kuukausi spot -sähkönmyyntituotteiden hinnanmuutoksista ja muutoksen perusteista sähkönkäyttäjälle viimeistään kuukautta ennen muutoksen voimaantuloa.

GNP Energy Finland Oy ei ole menetellyt sähkömarkkinalain 69 §:n 1 momentin vastaisesti.

GNP Energy Finland Oy ei ole toiminut sähkömarkkinalain 69 §:n 5 momentin vastaisesti antaessaan e-laskun valinneille asiakkaille alennuksen perusmaksusta.



Korjaavat toimenpiteet

Energiavirasto velvoittaa GNP Energy Finland Oy:n ryhtymään viipymättä tarpeellisiin toimenpiteisiin sähkömarkkinalain vastaisen menettelynsä korjaamiseksi.

Energiavirasto velvoittaa GNP Energy Finland Oy:n ilmoittamaan vastaisuudessa ennen sopimuksen tekemistä loppukäyttäjille tiedot sopimukseen sovellettavista keskeisistä ehdoista sisältäen selkeät tiedot sähkönmyyntituotteen hinnan määräytymisperusteista. Energiavirasto velvoittaa GNP Energy Finland Oy:n ilmoittamaan tiedot myös niille asiakkaille, joilla on voimassa oleva Kraft Q -, Kraft Pörssi -, Kraft Pörssi 1 -, Kraft Pörssi 2 tai Kraft Kuukausi spot -sähkönmyyntituotetta koskeva sähkönmyyntisopimus.

Energiavirasto velvoittaa GNP Energy Finland Oy:n lähettämään asiakkailleen ilmoituksen Kraft Pörssi - ja Kraft Pörssi 1 -, Kraft Pörssi 2 - ja Kraft Kuukausi-spot -sähkönmyyntituotteiden hinnanmuutoksista ja muista sopimusmuutoksista viimeistään kuukautta ennen muutoksen voimaantuloa. Energiavirasto velvoittaa GNP Energy Finland Oy:n palauttamaan asiakkailleen sähkömarkkinalain vastaisesta hinnanmuutoksesta aiheutuneet ylimääräiset maksut, jotka se on veloittanut ennen kuin se on ilmoittanut hintojen muutoksesta asiakkaille sähkömarkkinalain 93 §:n 4 momentin edellytysten mukaisesti.

GNP Energy Finland Oy:n on toimitettava Energiavirastolle selvitys, josta käy ilmi toimenpiteet, joihin yhtiö on ryhtynyt päätöksen johdosta ja niiden aikataulu. Selvitykset edellä mainituista korjaavista toimenpiteistä on toimitettava Energiavirastolle 60 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Siltä osin kuin päätös koskee virheellisesti perittyjen maksujen palauttamista asiakkaille, päätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Muilta osin päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Sovelletut säännökset

Sähkömarkkinalaki (588/2013) 68 § 2 momentti, 69 § 1 ja 5 momentti, 69 a §, 86 § 1 ja 2 momentti, 93 § 4 momentti, 106 §.

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annettu laki (590/2013) 5, 9 ja 38 §.

Energiaviraston määräys sähkön vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle (122/002/2014) 3 §:n 1 momentti ja 4 §:n 2 momentti.

Muutoksenhaku

Valitusosoitus GNP Energy Finland Oy:lle on päätöksen liitteenä.

Valitusosoitus toimenpidepyynnön tekijälle siltä osin kuin toimenpidepyyntö on jätetty tutkimatta, on päätöksen liitteenä.



Muilta osin päätös ei sisällä toimenpidepyynnön tekijän osalta hallintolainkäyttölain (586/1996) 5 §:ssä tarkoitettua ratkaisua, josta voisi valittaa hallintolainkäyttölain mukaisessa järjestyksessä.

Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa lakimies Sari Broman, puh. 029 5050 039.

Liite	Valitusosoitus GNP Energy Finland Oy:lle (Liite 1) Valitusosoitus toimenpidepyynnön tekijälle (Liite 2)
Jakelu	GNP Energy Finland Oy Toimenpidepyynnön tekijä
Tiedoksi	Kilpailu- ja kuluttajavirasto/Kuluttaja-asiamies Energiateollisuus ry
Maksutta	



VALITUSOSOITUS

Muutoksenhakuoikeus

Energiaviraston antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siinä järjestyksessä kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituskelpoisella päätöksellä tarkoitetaan toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, määräaika jatkuu vielä seuraavan arkipäivän.

Valituskirjelmän sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Markkinaoikeudelle osoitetussa valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- muutoksenhaun kohteena oleva päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta; sekä



- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Energiavirastolle tai markkinaoikeudelle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksi: 029 56 43314
Sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 2050 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

OHJE MAKSUA KOSKEVAAN MUUTOKSENHAKUUN

Valtion maksuperustelain (150/1992) 11 b §:n mukaan maksuvelvollinen, joka katsoo, että 6 §:ssä tarkoitettusta julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.



VALITUSOSOITUS

Muutoksenhakuoikeus

Energiaviraston antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siinä järjestyksessä kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituskelpoisella päätöksellä tarkoitetaan toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, määräaika jatkuu vielä seuraavan arkipäivän.

Valituskirjelmän sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Markkinaoikeudelle osoitetussa valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- muutoksenhaun kohteena oleva päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta; sekä



- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Energiavirastolle tai Markkinaoikeudelle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelämä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksi: 029 56 43314
Sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituskirjelämä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kun valituskirjelämä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu. Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu on 510 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

OHJE MAKSUA KOSKEVAAN MUUTOKSENHAKUUN

Valtion maksuperustelain (150/1992) 11 b §:n mukaan maksuvelvollinen, joka katsoo, että 6 §:ssä tarkoitettusta julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.